

Resurssiviisas kaupunki – materiaalien kestävä käyttö

Tulevaisuuden kaupunkivihreä 3.3.2026

Hanna Kivistö ja Roosa Saarinen

Turun yliopisto

LIFE21-IPE-FI-PlastLIFE

PlastLIFE-hanke saa EU:n LIFE-ohjelmasta rahoitusta, jolla hankkeen materiaalit on tuotettu. Materiaalien sisältö edustaa ainoastaan hankkeen omia näkemyksiä, joista CINEA/Euroopan komissio ei ole vastuussa.

| plastlife.fi | [#plastlife](https://twitter.com/plastlife) |

Mikä PlastLIFE?

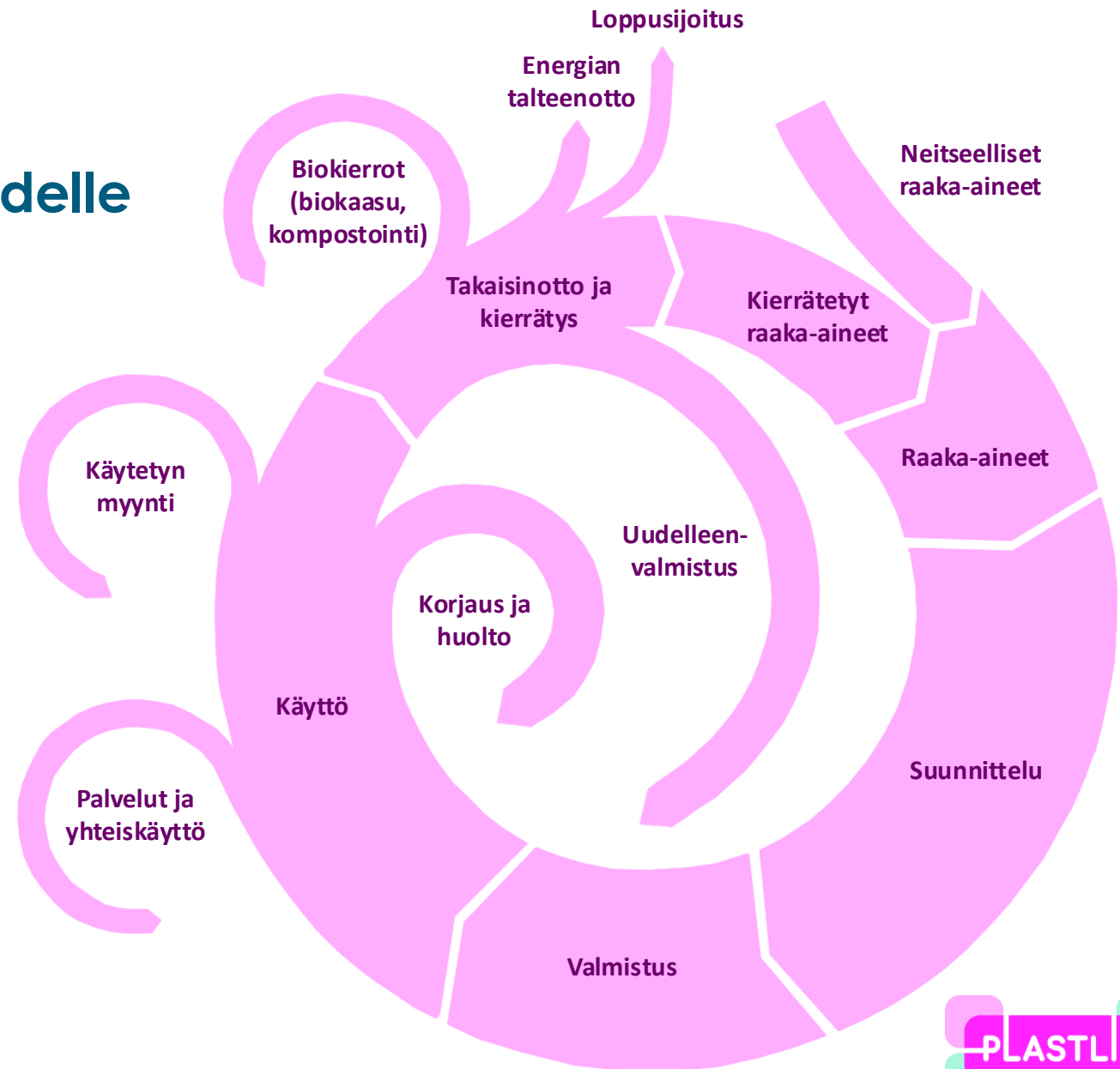
- Kansallinen yhteistyöprojekti muovien kiertotalouden edistämiseksi
- Tavoitteena kestävä muovien kiertotalous vuoteen 2035 mennessä
- Kuuluu EU:n LIFE-ohjelmaan ja on mukana toteuttamassa **Suomen Muovitekarttaa**, jonka tavoitteena muovin kiertotalouden läpimurto:
 1. **Vähentämällä** ympäristön roskaantumista ja muita muovin aiheuttamia ympäristöhaittoja.
 2. **Välttämällä** turhaa kulutusta ja edistämällä uudelleenkäyttöä.
 3. Tehostamalla muovin **kierrätystä** ja muovituotteiden kierrätettävyyttä.
 4. **Korvaamalla** fossiilisista raaka-aineista valmistettua neitseellistä muovia.
 - ✓ kierrätetyllä muovilla tai
 - ✓ kestävästi tuotetuilla uusiutuvilla materiaaleilla.

Kiertotalous – vaihtoehto lineaariselle taloudelle

- Suomessa luonnonvarojen kulutus suurta
- EU:n toiseksi matalin kiertotalousaste (noin 4 %)
- Osaa EU:n lainsäädännön kierrätystavoitteista ei ole saavutettu

**Pidä materiaaleista huolta
koko niiden elinkaaren ajan!**

Uusi kiertotalouslaki

- Ympäristöministeriö valmistele massaa uutta kiertotalouslakia
- Tarkoituksena korvata voimassa oleva jätelaki
- Lakiuudistus seuraavan hallituskauden aikana

Tavoitteena:

- vauhdittaa Suomen siirtymistä kiertotalouteen
- huomioida tuotteen koko elinkaari
- edistää kiertotalousmarkkinoita
- korvata neitseelliset materiaalit uusioraaka-aineilla
- selkeyttää jätealan lainsäädäntöä
- luoda ennustettava toimintaympäristö kiertotalouden toimijoille

Materiaalit ja kestävä käyttö

Muovi kaupungin viherrakentamisessa

- Istutuslaatikot
- Taimi- ja juurisuoijat
- Kastelupussit
- Tukikepit
- Suojaverkot
- Harsot
- Kalvot ja katteet
- Suodatinkankaat ym. geotekstiilit
- Rakenteet, putket, kanavoinnit
- Leikkivälineet ja kalusteet
- Pakkausmuovit

Haasteena mikromuovit maaperässä,
kertakäyttöisyys, likaiset ja
sekamateriaaliset muovit

Suomessa tuotetaan vuosittain 600 000 tonnia muovia vuodessa, minkä lisäksi maahan tuodaan suunnilleen saman verran muoviraaka-aineita. Euroopan pakkausmuovijätteestä olisi tarkoitus saada kierrätettyä 55 % vuoteen 2030 mennessä. Muovien käytön ja tuotannon ennustetaan kuitenkin lisääntyvän maailmanlaajuisesti.

| plastlife.fi | [#plastlife](https://twitter.com/plastlife) |

Puu ja luonnonmateriaalit

- Oksat ja risut
- Kaadetut puut
- Maamassat
- Haravointi- ja ruohonleikkujäte
- Komposti- ja biojätteet
- Metsäteollisuuden sivuvirrat
- Rakentamisen puutavara

Helposti kierrätettäviä
ja uusiutuvia

Paljon mahdollisuuksia
maaperän toimivuuden,
kasvualustojen laadun ja
ravinnekierron kehittämiseen

Kivi

- Pitkä ikä, huoltovapaus ja lähes rajaton uusiokäyttö
- Painava ja kuljetetaan usein kaukaa
- Louhinnan päästöt

Betoni

- Valmistuksen korkeat hiilidioksidipäästöt

Metalli

- Helposti kierrätettävä
- Kestää säätä ja kulutusta
- Valmistuksen päästöt

**Paljon potentiaalia
uusiomateriaalien käytölle!**

**Komposiitit ovat usein
vaikeasti kierrätettäviä**

Kuuden K:n kestävä käyttö

(engl. refuse, redesign, reduce, reuse, recycle and recover)

Kieltäydy

Vältä kertakäyttötuotteita ja suosi ekologisia materiaaleja

Kehitä

Suosi tuotteita, jotka on suunniteltu kestäviksi ja korjattaviksi

Käytä vähemmän

Käytä materiaaleja säästeliäästi

Käytä uudelleen

Käytä tuotetta toisessa käyttökohteessa tai anna eteenpäin

Kierrätä

Ota selvää erilaisista kierrätysmahdollisuuksista ja suosi kierrätettäviä materiaaleja

Korjaa talteen

Energiapoltto ei ole paras ratkaisu, mutta ympäristöön hylkääminen on huonoin.

Resurssiviisaus alkaa siitä, että jokaisen materiaalin käytölle määritellään kesto ja huolto sekä suunnitellaan elinkaaren loppuvaihe ennen käyttöönottoa.

Resurssiviisaus päättyy hallittuun purkuun, uudelleenkäyttöön tai kierrätykseen – niin ettei yksikään materiaali jää unohdetuksi.

Mitä kaupunki voi tehdä?

Viherjäte talteen!

- Risuaidat tarjoavat eläimille pesäpaikkoja
- Ravinteikasta kompostia
- Hakkeesta ekologista ja tehokasta katetta
- Kestävää biokaasua
- Biohiiltä, joka parantaa maaperää ja sitoo hiiltä sekä ravinteita

Yhteistyö kierrätyspalveluiden kanssa

- Jätelaitokset ja biolaitokset
- Kierrätyskeskukset
- Kaupunkilaisten omat kierrätysverkostot
- Materiaalitori ja KiertoaSuomesta.fi

Idea!

Viherkeskus – paikka, joka kokoaisi viherrakentamisen materiaalit yhteen mahdollistaen uudelleenkäytön ja kierron. Puistojen viherjäte, yritysten ylijäämämateriaalit, asukkaiden lahjoitukset, kaupungin purkumateriaalit.

Palvelu- ja jakamistalous vähentävät kulutusta

- Resurssien jakaminen arjen käytännöksi
 - Parantaa käyttöastetta, pidentää tuotteen käyttöikää ja lisää yhteisöllisyyttä
 - Yhteinen työkalulaatikko siirtolapuutarhureille ja palstaviljelijöille, erikoisempia työkaluja ja -koneita kaupungilta
- Kestävien palveluiden ostaminen omistuksen sijaan
 - Vähentää tuotteiden hankinta- ja varastointitarvetta, keskittää huollon ja elinkaaren hallinnan palveluntarjoajalle
 - Vuokrattavat kasvualustat ja laatikot

Tulevaisuuden kaupunkivihreä

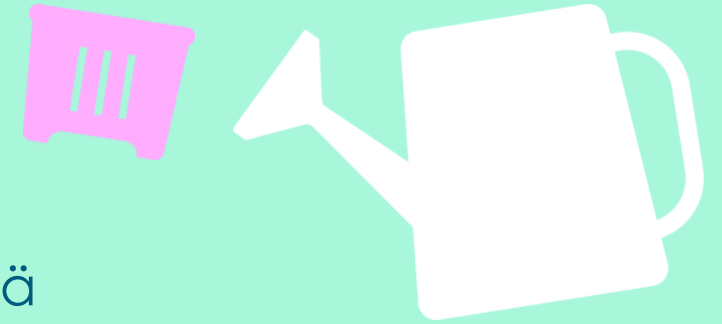
- Resurssien kiertoon perustuvat ratkaisut tukevat elinvoimaisia ja monimuotoisia kaupunkveja
- Tulevaisuuden kaupunki on vihreä verkosto, jossa kasvit, maaperä, vesi, ihmiset ja muunlaisiset eläimet toimivat yhdessä
- Kiertotalous varmistaa, että resurssit pysyvät käytössä ja kiertävät hallitusti
- Yhteisölliset mallit varmistatavat, että ihmiset voivat osallistua yhteisen ympäristön huolehtimisesta

PlastLIFE-kevätkampanja

Muovia puutarhassa?

Muovi voi olla puutarhassa kelpo materiaali. Oikein käytettynä se palvelee pitkään ja kiertää uudelleen.

Mutta jos muovi jää maahan, se ei katoa – vaan hajoaa mikromuoviksi maaperään ja vesistöihin.

Siksi pienilläkin valinnoilla on merkitystä.

- > Vältä kertakäyttöä, kierrätä oikein. Pidä muovi poissa maaperästä.
- > Hyödynnä muovin kestävän käytön vinkkilista: mitä voit välttää ja mitä suosia omassa puutarhassasi?

#MuoviaPuutarhassa

LIFE21-IPE-FI-PlastLIFE

PlastLIFE-hanke saa EU:n LIFE-ohjelmasta rahoitusta, jolla hankkeen materiaalit on tuotettu. Materiaalien sisältö edustaa ainoastaan hankkeen omia näkemyksiä, joista CINEA/Euroopan komissio ei ole vastuussa.

Muovia puutarhassa?

Vinkit jakoon somessa!

- **Kurkkaa** omalle pihalle, palstalle tai puutarhaan ja tarkista, mistä kaikkialta muovia löytyy.
- **Mieti**, millaisia arjen asioita kestävä muovin käyttö voisi sinun tiluksillasi tarkoittaa. Millaisia ideoita keksit? Hyödynnä myös muovin kestävän käytön vinkkilistaa.
- **Jaa** pohdinnat ja ideat somessa tunnisteella **#MuoviaPuutarhassa**.
- **Täggää** puutarhakaveri, jonka vinkit haluat myös jakoon!

LIFE21-IPE-FI-PlastLIFE

PlastLIFE-hanke saa EU:n LIFE-ohjelmasta rahoitusta, jolla hankkeen materiaalit on tuotettu. Materiaalien sisältö edustaa ainoastaan hankkeen omia näkemyksiä, joista CINEA/Euroopan komissio ei ole vastuussa.

Muovin
kestävän
käytön
vinkkilista

Kiitos!

Hanna Kivistö ja Roosa Saarinen, Turun yliopisto, Maantieteen osasto

hanna.m.kivisto@utu.fi ja roosa.o.saarinen@utu.fi

Satu Turtiainen, Syke, Viestintä ja markkinointi, satu.turtiainen@syke.fi

Sari Kauppi ja Salla Selonen, Syke, Erikoistutkija, sari.kauppi@syke.fi ja salla.selonen@syke.fi

